

EU4BUSINESS|EBRD Credit Line

з інвестиційними грантами

Довідник Грудень 2025

European Bank
for Reconstruction and Development

Co-funded by
the European Union

Sweden
Sverige

Зміст

Огляд	3
Головні особливості (включаючи процес подання заявки)	4
Основні критерії участі	6
Перелік партнерських фінансових установ (ПФУ)	8
Контактні дані	9
Додаток 1: Результати реалізації Програми в Україні	10
Додаток 2: Визначення вразливих груп субпозичальників, які застосовуються ЄБРР у межах Інвестиційної рамкової програми (UIF) для України	11
Додаток 3: Обмеження	14

Кредитна лінія EU4Business-ЄБРР із заохочувальними інвестиційними грантами – це назва ініціативи ЄС та ЄБРР, що спрямована на підтримку інвестиційних проектів місцевих мікро-, малих і середніх підприємств (ММСП) у регіоні Східного партнерства ЄС.

В Україні ця Програма допомагає ММСП отримати (i) фінансування від місцевих партнерських фінансових установ (ПФУ), які співпрацюють з ЄБРР, через довгострокові кредити ЄБРР або інструменти розподілу портфельних ризиків*; (ii) цільову технічну допомогу та гранти (інвестиційні стимули), що зменшують витрати ММСП на інвестиції у передові технології, які відповідають вимогам ЄС, а також у «зелені» технології.

Технічна допомога та гранти за цією Програмою фінансуються Європейською Комісією переважно через (i) Угоду про поглиблену та всеохопну зону вільної торгівлі між ЄС та ЄБРР (ПВЗВТ; діяла у 2016-2020 роках) та (ii) Угоду про підвищення конкурентоспроможності та залученості МСП у країнах Східного партнерства (Ініціатива «ЕaP SMECI»; діє з 2020 року). Остання угода, підписана в липні 2024 року між ЄБРР та Європейською Комісією в межах ЕaP SMECI, передбачає **додаткові 30 млн євро інвестиційних грантів** та **7 млн євро технічної допомоги** для ММСП за цією Програмою в межах ініціативи «Інвестиційна рамкова програма для України» (**Ukraine Investment Framework/ UIF**).

За останні кілька років Програма стала особливо актуальною для українських ММСП, адже допомагає долати безпрецедентні виклики, пов'язані з повномасштабною агресією Росії проти України. Вона полегшує доступ ММСП до довгострокового фінансування та знижує інвестиційні витрати на 10-30%, залежно від типу субпозичальника та складності інвестиційного проекту. Інвестиційні гранти спрямовані на додаткову підтримку інвестицій у більш складні та дорогі технології, а також мають на меті допомогти ММСП, які найбільше постраждали від війни: у межах ініціативи «Вікно відродження підприємств» (ERW) – підприємствам, які зазнали втрат та/або пошкодження активів, а в межах ініціативи «Вікно реінтеграції ветеранів та осіб, що постраждали від війни» (VRW) – підприємствам, які підтримують реінтеграцію цих категорій населення. Крім того, в межах UIF Програма має на меті виділити щонайменше 50% інвестиційних грантів для вразливих ММСП. До них, окрім компаній, що підпадають під категорії ERW та VRW, належать підприємства, що реінтегрують внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, ММСП, які релоковані з територій, що постраждали від війни, або які працюють на таких територіях, а також підприємства, очолювані жінками та молоддю (детальніше див. Додаток 2).

Результати реалізації цієї Програми в Україні див. у Додатку 1.

*Механізми розподілу ризиків портфеля ЄБРР, як правило, надають переваги широкому колу субпозичальників та субкредитів. Такі механізми включають спеціальні субліміти для відповідних ММСП, які, окрім розподілу ризиків ЄБРР, можуть отримати доступ до технічної допомоги та інвестиційних стимулів у межах Програми.

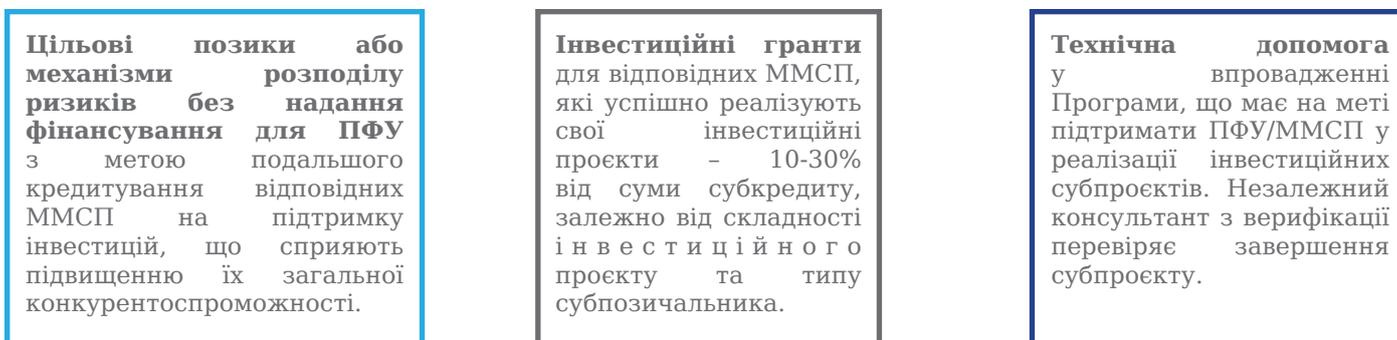
Головні особливості

Кредитна лінія EU4Business-ЄБРР із заохочувальними інвестиційними грантами була створена у партнерстві з ЄС і має на меті допомогти ММСП подолати бар'єри на шляху до зростання та підвищення конкурентоспроможності шляхом інвестування в обладнання й процеси, які підвищують ефективність та відповідають «зеленим» цілям сталого розвитку, поглиблюючи водночас їхню економічну інтеграцію з ЄС.

Основні переваги для ММСП як субпозичальників:

- **Інвестиції в передові технології, що відповідають вимогам ЄС**, які покращують бізнес-операції та конкурентоспроможність ММСП як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.
- **Технічна допомога** у структуруванні та реалізації інвестиційних субпроектів.
- **Гранти (інвестиційні стимули)**, що знижують вартість субпроектів на 10-30%.
- **Фокус на «зелених» інвестиціях**, включаючи субпроекти з відновлюваної енергетики та енергоефективності, що сприяють енергетичній безпеці України.
- **Додаткова підтримка бізнесу, що постраждав від війни.**

Компоненти Програми:

Структура Програми:

Головні особливості

ТИПИ ГРАНТІВ	РОЗМІР ІНВЕСТИЦІЙНИХ ГРАНТІВ (% ВІД ВІДПОВІДНОГО СУБКРЕДИТУ)
Базові гранти (застосовуються до всіх ММСП-суб-позичальників, які відповідають критеріям участі)	• Інвестиції в готові технології з вартістю однієї технології до 300 000 євро із попередньо затвердженого Переліку прийнятних технологій (LET) або з Селектора зелених технологій (GTS): 10% для всіх субпроектів LET/GTS. • Перелік LET/GTS, типові приклади інвестицій та процедуру подання заявок див. на сайті: https://www.eu4business-ebrdcreditline.com.ua/standard-approach/ • Комплексні інвестиції до 3 000 000 євро, що потребують додаткової технічної та фінансової оцінки консультантами Програми: 10% для «незелених» (не-GET) та 15% для «зелених» (GET) субпроектів. • Типові приклади інвестицій та процедуру подання заявок див. на сайті: https://www.eu4business-ebrdcreditline.com.ua/complex-approach/
Додаткові гранти (застосовуються до суб-позичальників за ініціативами VRW/ERW)	Для сприяння відбудові та відновленню ММСП, які серйозно постраждали від війни, Програма надає додаткові гранти за ініціативами: • Вікно відродження підприємств (ERW) - для ММСП, які зазнали втрат та/або пошкодження активів внаслідок війни: 15% для субпозичальників ERW (але не вище підтвердженої вартості невідшкодованих збитків, завданих війною). • Вікно реінтеграції ветеранів та осіб, постраждалих від війни (VRW) - для ММСП, що підтримують саме ці категорії населення: 15% для VRW категорії 1 та 10% для VRW категорії 2 (див. визначення у наступних розділах).
Сукупний інвестиційний грант	Максимальна сума інвестиційних грантів для кожного субпозичальника не може перевищувати 30% від суми кожного субпроекту/кредиту та сукупної суми 300 000 євро для всіх субпроектів/кредитів у межах Програми. Базові та додаткові (за наявності) гранти виплачуються ЄБРР через ПФУ субпозичальнику-ММСП єдиним платежем після підтвердження консультантами Програми завершення реалізації субпроекту. Якщо ЄБРР не повідомить про інше, інвестиційні гранти не виплачуються для субпроектів, які вже отримали або, як очікується, отримають інші стимули в межах іншої програми (програм).

Основні критерії участі

ТИП	КРИТЕРІЇ ВІДПОВІДНОСТІ
Вимоги до ПФУ на рівні Програми	• Кожен фінансований субпроект має відповідати принаймні одній пріоритетній директиві/стандарту ЄС, що підтверджується консультантами Програми. • Щонайменше 70% субкредитів мають бути «зеленими», тобто відповідати підходу ЄБРР щодо переходу до «зеленої» економіки (GET) (https://www.ebrd.com/what-we-do/get.html). • Щонайменше 50% усіх інвестиційних грантів мають бути спрямовані на вразливі групи субпозичальників (як визначено у Додатку 2).
Вимоги до субпозичальників	Субпозичальник: • має бути переважно приватним мікро-, малим або середнім підприємством (ММСП) у визначенні ЄС (менше 250 працівників; річний оборот менше 50 млн євро або загальні активи менше 43 млн євро); • Детальні критерії визначення ММСП можна знайти на сайті: http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_en • має бути зареєстрований та здійснювати свою діяльність переважно в Україні; • має відповідати звичайним критеріям фінансової оцінки ПФУ; • має дотримуватися всіх чинних національних законодавчих актів України у сфері охорони навколишнього середовища, соціального захисту, охорони праці та безпеки, а також екологічної та соціальної політики ЄБРР; • має не підпадати під обмеження та не використовувати субкредит для фінансування діяльності, яка заборонена у межах Програми (див. Додаток 3).
Максимальна сума субкредиту	Максимальна сукупна основна сума всіх субкредитів, які можуть бути надані кожному субпозичальнику (або групі пов'язаних субпозичальників, що перебувають у спільній власності та/або під спільним контролем) за Програмою, не повинна перевищувати еквівалент 3 000 000 євро. Ця сума може бути виплачена в межах одного або декількох субкредитів будь-якою ПФУ в межах Програми.

Основні критерії участі

ТИП	КРИТЕРІЇ ВІДПОВІДНОСТІ
Особливі вимоги до субпозичальників ERW	Субпозичальник може отримати право на участь в ініціативі ERW, якщо він: • постраждав від втрати та/або пошкодження активів безпосередньо внаслідок російської військової агресії, та надав ПФУ докази, що підтверджують вартість втрат або збитків, пов'язаних з війною (підтверджені збитки); • не отримав і не очікує отримати компенсацію за Підтверджені збитки від будь-якої третьої сторони поза межами програми.
Особливі вимоги до субпозичальників VRW	Субпозичальник відповідає VRW категорії 1, якщо він: • фізична особа-підприємець, яка є ветераном війни, або юридична особа, мажоритарна частка якої (понад 50%) належить та/або очолюється ветераном(ами) війни; або • має у штаті ветеранів війни, які становлять понад 20% від загальної чисельності штатного персоналу; • або надає послуги ветеранам війни, які становлять щонайменше 20% його клієнтів або доходів. Субпозичальник відповідає VRW категорії 2, якщо: • має у штаті ветеранів війни, які становлять понад 10% його постійних працівників; або • обслуговує ветеранів війни, які становлять щонайменше 10% його клієнтів або доходів; або • перебуває у мажоритарній власності та/або під керівництвом найближчого родича ветерана війни (чоловік/дружина, син/донька та/або батьки), або • є особою, яка постраждала внаслідок війни, або перебуває у власності та/або під керівництвом особи (осіб), яка постраждала внаслідок війни, у тому числі: осіб з інвалідністю внаслідок війни; добровольців Сил територіальної оборони Збройних Сил України; членів сімей загиблих (померлих) захисників України. а також (для всіх категорій VRW): Субпозичальник, що отримує фінансування за ініціативою VRW, має впровадити або взяти на себе зобов'язання впровадити заходи, дружні до ветеранів (ЗДВ) – політику, практику, а також удосконалення інфраструктури, що покращують доступність для осіб, які постраждали внаслідок війни, та людей з інвалідністю. Під час реалізації Програми ЄБРР, за підтримки своїх консультантів, допомагатиме ПФУ та субпозичальникам VRW у розробці ЗДВ та підвищенні обізнаності про найкращі практики реінтеграції ветеранів серед відповідних зацікавлених сторін.

Перелік ПФУ

Ознайомитися з актуальним переліком ПФУ можна на сайті:
<https://www.eu4business-ebrdcreditline.com.ua/partner-banks/>

Контактні дані

Відвідайте наш вебсайт:

<https://www.eu4business-ebrdcreditline.com.ua/>

Зв'яжіться з нами на Facebook:

<https://www.facebook.com/people/EU4Business-EBRD-Credit-Line-Ukraine/100023673173657/>

Напишіть нам:

info.ukraine@eu4business-ebrdcreditline.com

Зателефонуйте нам:

+38 050 4623732

ДОДАТОК 1: Результати реалізації Програми в Україні (2018- 3Q 2025)

€708,4 млн євро кредитів/лімітів розподілу ризиків ЄБРР (у т.ч. €57,5 млн євро з 2022 року),
надано 12 ПФУ для подальшого кредитування ММСП

4 740 субкредитів
на загальну суму 523 млн євро видано ПФУ ММСП

3 026 ММСП профінансовано (включно з 1 169, які належать до вразливих груп)
Підтримано ММСП, які мають право на інвестиційні гранти

4 538 інвестицій
спрямовано на забезпечення відповідності одній чи кільком директивам ЄС, при цьому понад 90% проектів реалізуються за межами Києва

70% «зелених» субкредитів (цільова частка)
Субкредити забезпечують фінансування енергоефективних субпроектів, що відповідають підходу ЄБРР до переходу до зеленої економіки (GET)

Скорочено викиди CO₂
в обсязі, еквівалентному щорічним викидам від понад 50 400 автомобілів

Економія енергії
еквівалентна річному обсягу енергії, необхідному для забезпечення електроенергією понад 59 000 домогосподарств

121 057 робочих місць збережено

ММСП отримали 52,3 млн євро інвестиційних грантів, з яких 11,1 млн євро - підприємства, які належать до вразливих груп

ДОДАТОК 2 : Вразливі групи субпозичальників

Згідно з програмами фінансування за посередництва ЄБРР в Україні, що реалізуються в межах “Української інвестиційної рамкової програми” (Ukraine Investment Framework) за підтримки ЄС, а також додаткових ініціатив, до вразливої групи субпозичальників належать: (i) субпозичальники - мешканці житлових будинків¹ та субпозичальники – ФОП, які належать до вразливих груп (як визначено нижче), а також ММСП, що перебувають у більш ніж 50% власності осіб, які належать до вразливих груп, наймають осіб, які належать до вразливих груп, які становлять щонайменше 10% їхнього постійного персоналу, або ведуть бізнес, що передбачає надання послуг чи співпрацю з особами, які належать до вразливих груп, де такі особи становлять понад 10% клієнтів, доходів або мешканців (для ОСББ).

№	КАТЕГОРІЯ ВРАЗЛИВИХ ОСІБ	ВИЗНАЧЕННЯ
1	Субпозичальники, які постраждали від втрати та/або пошкодження активів внаслідок війни в Україні	Субпозичальники, які постраждали від втрати та/або пошкодження активів внаслідок російської військової агресії, за умови, що розмір втрат або збитків в результаті війни дорівнює або перевищує 15% прийнятних субкредитів для таких субпозичальників, наданих за Програмою.
2	Ветерани війни та члени їхніх сімей	«Ветеран війни» вживається у значенні, визначеному Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”², за умови, що ветеран війни має право на отримання такого статусу на підставі його/її дій, пов’язаних із захистом України, або інвалідності внаслідок війни, починаючи з 2014 року, та за виключенням категорії “ветеранів праці”, яка була передбачена цим законом у редакції 1993 року. «Член сім’ї» (ветерана війни) означає одного з подружжя, сина/дочку, та/або батьків.
3	Внутрішньо переміщена особа (“ВПО”) або ВПО, яка повернулася до покинутого місця постійного проживання	«Внутрішньо переміщена особа» або «ВПО» вживається у значенні, визначеному Законом України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”⁶, де ВПО визначається як громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру. «ВПО, яка повернулася до покинутого місця постійного проживання» вживається у значенні, визначеному Законом України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”, де “ВПО, яка повернулася до покинутого місця постійного проживання” визначається як особа, яка раніше була внутрішньо переміщеною особою і добровільно повернулася до місця свого постійного проживання після того, як ситуація, що спричинила її переміщення, покращилася або була врегульована. Усі ці вимоги стосуються війни в Україні, що розпочалася в 2014 році і триває дотепер.

ДОДАТОК 2 : Вразливі групи субпозичальників

№	КАТЕГОРІЯ ВРАЗЛИВИХ ОСІБ	ВИЗНАЧЕННЯ
4	Особи з інвалідністю	«Інвалідність» означає довготривалі фізичні, психічні, інтелектуальні або чуттєві порушення, які у взаємодії з різними бар'єрами можуть перешкоджати повноцінній та ефективній участі людини в житті суспільства нарівні з іншими³.
5	Субпозичальники з територій, що постраждали від війни	Субпозичальники - мешканці житлових будинків, які розташовані на територіях, що постраждали від війни або ММСП, що значною мірою перемістило свої бізнес-операції з територій, що постраждали від війни або діє на територіях, що постраждали від війни. «Території, що постраждали від війни» означає, у будь-яких відповідний час, будь-які території України, що найбільше постраждали від російської агресії, або переселилися з таких територій, до яких належать базові адміністративні одиниці України (громади), на яких здійснюються (здійснювалися) військові дії, або території, тимчасово окуповані Російською Федерацією, визначені Урядом України відповідно до Постанови № 1364 від 6 грудня 2022 року "Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією" та перелічені в Наказі Міністерства розвитку громад та територій України від 28.02.2025 № 376 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією»⁴ або інших офіційних українських урядових джерелах, які визначають такі території, що постраждали від війни, які можуть замінювати вказані документи в майбутньому.
6	МСП, які очолюють жінки	«Підприємство, яке очолює жінка» означає компанію, підприємство, фірму, бізнес, фізичну особу-підприємця, або іншу юридичну особу, де: а. або: i. відповідальність за загальне оперативне управління здійснюється жінкою (жінками); або ii. відсоток статутного капіталу особи (якщо застосовно), який прямо належить у вигляді вартості та/або голосів жінці або жінкам, перевищує 50%; або б. (b) особа відповідає критеріям для бізнесу "який очолюють жінки" або "що належить жінкам", що передбачено законом або актам законодавства України або органів місцевого самоврядування. «Відповідальність за загальне оперативне управління» означає, стосовно фізичної особи та підприємства, що фізична особа має найвищу керівну роль на такому підприємстві (що зазвичай є Головним виконавчим директором, Директором, Генеральним менеджером або Керуючим директором, або має еквівалентну посаду).

ДОДАТОК 2 : Вразливі групи субпозичальників

№	КАТЕГОРІЯ ВРАЗЛИВИХ ОСІБ	ВИЗНАЧЕННЯ
7	МСП, які очолює молодь	«Підприємство, яке очолює молодь» означає компанію, підприємство, фірму, бізнес, фізичну особу-підприємця, або іншу юридичну особу, де: а. відповідальність за загальне оперативне управління здійснюється особою (особами) віком нижче 35 років; або б. відсоток статутного капіталу особи (якщо застосовно), який прямо належить у вигляді вартості та/або голосів особі або особам віком нижче 35 років, перевищує 50%. «Відповідальність за загальне оперативне управління» означає, стосовно фізичної особи та підприємства, що фізична особа має найвищу керівну роль на такому підприємстві (що зазвичай є Головним виконавчим директором, Директором, Генеральним менеджером або Керуючим директором, або має еквівалентну посаду).

1. Особа або група осіб (зокрема, які діють як ОСББ або інший еквівалентний орган, у кожному випадку, який представляє інтереси мешканців), визнані та зареєстровані відповідно до законодавства України як мешканці, власники чи особи, що мають доступ до житла чи будівлі в Україні.
2. Будь ласка, ознайомтеся з визначенням категорії субпозичальників №5 нижче. Для уточнення: кожен субпозичальник з територій, постраждалих від війни, має бути віднесений до однієї з таких категорій: (i) категорія №1 – якщо надано відповідні документи, що підтверджують верифіковані збитки; або (ii) категорія №5 – якщо субпозичальник не зазнав прямих втрат, пов'язаних із війною, або не зміг їх кількісно оцінити через відсутність відповідних доказів для підтвердження верифікованих збитків для категорії субпозичальник №1.
3. Більше деталей тут: Disability | European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (europa.eu)
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0380-25>

Додаток 3: Обмеження

- Субпозичальник не може бути фізичною або юридичною особою, яка перебуває під санкціями або включена до складеного ЄБРР списку фізичних або юридичних осіб, які не мають права укладати фінансовані ЄБРР угоди чи отримувати фінансування ЄБРР (<https://www.ebrd.com/ineligible-entities.html>), та/або яка внесена до бази даних усіх юридичних та фізичних осіб, виключених з фінансування ЄС, створеної Європейською Комісією в межах Системи раннього виявлення та виключення (EDES) (https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/implementation/anti-fraud-measures/edes/database_en).
- Субкредит не надається жодній фізичній або юридичній особі з метою фінансування будь-чого з переліченого нижче:
  - виробництво та/або торгівля військовим обладнанням;
  - фінансові установи або компанії, що надають фінансові послуги;
  - страховий бізнес;
  - виробництво або експорт тютюну або міцних алкогольних напоїв;
  - продаж тютюну або міцних алкогольних напоїв (крім випадків, коли продаж тютюну або міцних алкогольних напоїв є допоміжним видом діяльності суб'єкта господарювання);
  - казино або інші гральні заклади;
  - спекулятивні інвестиції в нерухомість або валюту чи будь-яка інша спекулятивна інвестиційна діяльність;
  - інвестиції в цінні папери будь-якого виду, включаючи інвестиції в акціонерний капітал інших компаній;
  - технології, що використовуються спеціально для діяльності з видобутку, переробки (включаючи рафінацію), транспортування (передачі та розподілу), зберігання та використання нафти і газу для виробництва електроенергії (крім власного споживання);
  - технології, що використовуються спеціально для спалювання, транспортування або видобутку вуглецевомістких копалин, таких як вугілля, мазут або горючі сланці;
  - котли, газова інфраструктура та обладнання, що працюють на невідновлюваному паливі
  - будь-яка діяльність, зазначена в Списку виключень ЄБРР з екологічних та соціальних питань, як зазначено в Додатку 1 до відповідної Екологічної та соціальної політики ЄБРР, або будь-яка діяльність, зазначена в списку проектів категорії А ЄБРР, як зазначено в Додатку 2 до відповідної Екологічної та соціальної політики ЄБРР;
  - виробництво одноразових пластикових виробів для споживчих потреб (не для медичних цілей);
  - оборотний капітал, за винятком випадків, коли така потреба в оборотному капіталі є невід'ємною частиною інвестиційних витрат прийнятного субпроекту;
  - спекуляції з нерухомістю (тобто інвестиції в нерухомість виключно з метою отримання короткострокового або середньострокового прибутку від продажу);
  - купівля землі;
  - спекуляція акціями, облігаціями та будь-якими іншими фінансовими інструментами, деривативами або цінними паперами;
  - рефінансування (або інші види заміни/консолідації) будь-якого існуючого строкового кредиту або кредитних операцій субпозичальнику;
  - будівництво автомобільних доріг та залізниць;
  - видобуток сировини та гірничодобувна промисловість;
  - виробництво виробів з бетону, цементу та гіпсу;
  - фінансування легкових автомобілів, якщо інше не погоджено з ЄБРР та за умови, що профінансовані автомобілі будуть використовуватися виключно для господарської діяльності субпозичальника.